

Відповідно до статті 180 Сімейного кодексу України батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття.

Згідно зі статтею 181 Сімейного кодексу України способи виконання батьками обов'язку утримувати дитину визначаються за домовленістю між ними. За домовленістю між батьками дитини той із них, хто проживає окремо від дитини, може брати участь у її утриманні в грошовій і (або) натуральній формі. За рішенням суду кошти на утримання дитини (аліменти) присуджуються у частці від доходу її матері, батька або у твердій грошовій сумі за вибором того з батьків або інших законних представників дитини, разом з яким проживає дитина. Спосіб стягнення аліментів, визначений рішенням суду, змінюється за рішенням суду за позовом одержувача аліментів.

Аліменти – це грошова допомога, яка виплачується дитині одним з його батьків, якщо він не проживає зі своїми дітьми і не приймає участі в їх забезпеченні.

Прогресивною нормою в українському сімейному законодавстві є стаття 189 Сімейного кодексу України, відповідно до якої батьки мають право укласти договір про сплату аліментів на дитину, в якому визначити розмір і строки їх виплати. Якщо має місце порушення терміну (тобто з'являється заборгованість), Ви йдете з договором (якщо він укладений) до нотаріуса, і він робить виконавчий напис на

ньому. Потім з договором Ви прямуєте у виконавчу службу за місцем перебування, проживання або роботи боржника і там відкривається виконавче провадження. Плюс подібного договору в тому, що батьки самі прописують, в які терміни повинна бути проведена виплата аліментів. Якщо має місце прострочення хоча б в один день – то це достатня підстава для примусового стягнення аліментів. Перша виплата зазвичай здійснюється у момент укладання договору або у поточному місяці, але, знову ж, Ви самі можете все визначити, адже на то це і договір.

Якщо між дружиною і чоловіком (батьками дитини) була укладена усна угода, яка надалі була порушена, вони мають право захистити свої права в суді. Тобто, якщо колишній чоловік (дружина) не виплачує аліменти, Ви можете написати позов до суду про стягнення аліментів.

Після того, як рішення суду вступить в законну силу, канцелярія суду видає виконавчий лист, а Ви – відносите його в виконавчу службу за місцем перебування, проживання або роботи боржника. Пишете там заяву про відкриття виконавчого провадження і протягом трьох днів державний виконавець зобов'язаний його відкрити. Вже потім будуть відбуватися виконавчі дії, направленні на виконання рішення суду.

Але трапляються випадки, коли навіть після звернення до виконавчої служби за примусовим виконанням рішення суду, аліментів Ви так і не отримуєте. Наведене є

підставою для настання **відповідальності за несплату аліментів.**

06 лютого 2018 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів» від 07 грудня 2017 року № 2234-VIII, який передбачає нові засоби примусового виконання рішень до боржника, який не сплачує аліменти більше ніж шість місяців.

Зокрема, відповідно до частини дев'ятої статті 71 Закону України «Про виконавче провадження» за наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за шість місяців, державний виконавець вносить вмотивовані постанови:

- 1) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві виїзду за межі України – до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі;
- 2) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві керування транспортними засобами – до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі;
- 3) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями

метальними снарядами не смертальної дії, – до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі;

4) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві полювання – до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі.

Крім того, в Україні передбачено два види правової відповідальності за не виплату аліментів:

- 1) адміністративна;
- 2) кримінальна.

Адміністративна відповідальність за несплату аліментів передбачена статтею 183-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, відповідно до якої несплата аліментів на утримання дитини, одного з подружжя, батьків або інших членів сім'ї, що призвела до виникнення заборгованості, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за шість місяців з дня пред'явлення виконавчого документа до примусового виконання, тягне за собою виконання суспільно корисних робіт на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин.

Відповідно до статті 164 Кримінального кодексу України злісне ухилення від сплати встановлених рішенням суду коштів на утримання дітей (аліментів), а також злісне ухилення батьків від утримання неповнолітніх або непрацездатних дітей, що перебувають на їх утриманні, карається громадськими роботами на строк від вісімдесяти до ста двадцяти годин або арештом на строк до трьох місяців, або

обмеженням волі на строк до двох років. Те саме діяння, вчинене особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, карається громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк від двох до трьох років.

При цьому під злісним ухиленням від сплати коштів на утримання дітей (аліментів) або на утримання непрацездатних батьків слід розуміти будь-які діяння боржника, спрямовані на невиконання рішення суду (приховування доходів, зміну місця проживання чи місця роботи без повідомлення державного виконавця, приватного виконавця тощо), які призвели до виникнення заборгованості із сплати таких коштів у розмірі, що сукупно складають суму виплат за три місяці відповідних платежів.

Таким чином, Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів» спрямований на забезпечення належного виконання судових рішень щодо стягнення аліментів, що дозволить зменшити заборгованість зі сплати аліментів, а також забезпечить належне утримання осіб, які отримують аліменти.

Аліменти. Відповідальність за їх несплату.

Харків 2018